EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY
Rada EOG

Bruksela, 13 listopada 2025 r.
(OR. en)

EEE 1608/25

PROJEKT KONKLUZJI

Dotyczy:	Projekt konkluzji z 61. posiedzenia Rady EOG (Bruksela, 20 listopada 2025 r.)

Sześćdziesiąte pierwsze posiedzenie Rady EOG odbyło się w dniu 20 listopada 2025 r. w Brukseli pod przewodnictwem Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, minister spraw zagranicznych Islandii. W posiedzeniu udział wzięli: Marie Bjerre, minister spraw europejskich Danii, reprezentująca prezydencję Rady Unii Europejskiej; Espen Barth Eide, minister spraw zagranicznych Norwegii; oraz Sabine Monauni, minister spraw zagranicznych, środowiska i kultury Liechtensteinu; a także przedstawiciele Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.

Członkowie Rady EOG omówili ogólne funkcjonowanie Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwanego dalej „Porozumieniem EOG”) i przeprowadzili debatę orientacyjną na temat unijnego programu uproszczeń i Porozumienia EOG.

Ukraina

1. Przywołując swoje wcześniejsze konkluzje, członkowie Rady EOG potwierdzili swoje niezmienne i niezachwiane poparcie dla niezależności, suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w jej granicach uznanych przez społeczność międzynarodową. Członkowie Rady EOG – w koordynacji z partnerami o zbliżonych poglądach i sojusznikami – będą nadal udzielać Ukrainie i jej obywatelom kompleksowego wsparcia politycznego, finansowego, gospodarczego, humanitarnego, wojskowego i dyplomatycznego.

2. Pomimo nieustających wysiłków dyplomatycznych na rzecz pokoju podejmowanych przez Stany Zjednoczone i Europę oraz gotowości Ukrainy do dążenia w tym kierunku Rosja zwiększyła intensywność ataków rakietowych i dronowych na Ukrainę, w szczególności wymierzonych w cywilów i infrastrukturę cywilną, co świadczy o braku prawdziwej woli politycznej Rosji, aby zakończyć jej wojnę napastniczą i zaangażować się w konstruktywne negocjacje pokojowe. Członkowie Rady EOG ponownie wezwali Rosję do wyrażenia zgody na pełny, bezwarunkowy i natychmiastowy rozejm, na który Ukraina zgodziła się w marcu 2025 r., oraz potwierdzili, że popierają kompleksowy, sprawiedliwy i trwały pokój w Ukrainie oparty na zasadach Karty Narodów Zjednoczonych i na prawie międzynarodowym. W tym względzie członkowie Rady EOG przypomnieli o zasadach określonych 6 marca 2025 r., które powinny przyświecać negocjacjom pokojowym.

3. Członkowie Rady EOG będą nadal wnosić wkład w wysiłki na rzecz pokoju, w szczególności za pośrednictwem koalicji chętnych i we współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, oraz poprzez intensyfikowanie swoich globalnych zabiegów.

Współpraca w ramach EOG

4. Rada EOG podkreśliła, że znaczenie Porozumienia EOG jako fundamentalnej podstawy stosunków między UE a państwami EOG–EFTA stale rośnie oraz zwróciła uwagę na to, jak ważna – w szczególności w okresie geopolitycznej niepewności – jest dwufilarowa struktura tego porozumienia.

5. Z uznaniem przyjęła pozytywny wkład wniesiony przez państwa EOG–EFTA w proces wypracowywania decyzji dotyczący unijnych przepisów i programów mających znaczenie dla EOG; wkład ten polegał na uczestnictwie państw EOG–EFTA w pracach komitetów, grup eksperckich i agencji oraz w prowadzeniu badań, a także na zgłaszaniu komentarzy przez te państwa.

6. Odnotowała również pozytywny wkład Urzędu Nadzoru EFTA oraz Komisji Europejskiej w monitorowanie przestrzegania postanowień Porozumienia EOG we wszystkich państwach EOG.

7. Rada EOG podkreśliła, jak ważne jest, by zapraszać ministrów państw EOG–EFTA na organizowane przez prezydencje UE nieformalne posiedzenia ministerialne i konferencje ministerialne UE, które są istotne w kontekście uczestnictwa państw EOG–EFTA w rynku wewnętrznym. Wyraziła uznanie dla obecnej duńskiej prezydencji za kontynuację tej praktyki, dodając, że będzie wdzięczna za jej kontynuowanie również przez nadchodzące prezydencje.

8. Rada EOG podkreśliła znaczenie, jakie dla wspierania warunków dla wzrostu gospodarczego i nowych miejsc pracy w całej Europie ma sprawnie funkcjonujący rynek wewnętrzny. Przypomniała o korzyściach płynących z czterech swobód oraz z równych i sprawiedliwych warunków konkurencji dla przedsiębiorstw i podkreśliła, że zasady rynku wewnętrznego wspierają innowacje, konkurencyjność i handel.

9. Rada EOG zgodziła się co do potrzeby dalszego wzmacniania działań informacyjnych dotyczących Porozumienia EOG i płynących zeń korzyści dla obywateli i przedsiębiorstw. Podkreśliła, że większa wiedza na temat Porozumienia EOG w obrębie całego EOG na wszystkich szczeblach leży w interesie wszystkich umawiających się stron oraz prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. W związku z tym Rada EOG wezwała państwa EOG, by zapewniały szybki i łatwy dostęp do informacji na temat Porozumienia EOG.

10. Uznając ważną rolę współpracy parlamentarnej oraz współpracy między partnerami gospodarczymi i społecznymi, Rada EOG przyjęła do wiadomości rezolucję Wspólnego Komitetu Parlamentarnego EOG przyjętą w wyniku jego 63. posiedzenia 25 maja 2025 r. w Akureyri w sprawie rocznego sprawozdania Wspólnego Komitetu EOG na temat funkcjonowania Porozumienia EOG w 2024 r.

Dialog polityczny

11. Rada EOG uznała, że bliskie partnerstwo między UE a państwami EOG–EFTA jest najlepszą gwarancją długoterminowego wspólnego dobrobytu i stabilności. Przyczyniło się ono do istnienia Europy, u której podstaw leżą pokój, demokracja, praworządność i prawa człowieka. Rada EOG pozytywnie odniosła się do dialogu politycznego prowadzonego na szczeblu ministerialnym między Wysokim Przedstawicielem Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa a ministrami spraw zagranicznych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii, w ramach którego uczestnicy przeprowadzili nieformalną wymianę poglądów na temat aktualnych kwestii związanych z polityką zagraniczną będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak Ukraina/Rosja, stosunki transatlantyckie i Bliski Wschód, i podkreślili znaczenie dalszego stosowania praktyki polegającej na tym, aby do udziału w dialogach politycznych prowadzonych wspólnie z grupami roboczymi Rady UE zapraszać urzędników z państw EOG–EFTA.

Włączanie do Porozumienia EOG aktów unijnych mających znaczenie dla EOG

12. Rada EOG zapoznała się ze sprawozdaniem z postępu prac przygotowanym przez Wspólny Komitet EOG i wyraziła uznanie dla prac Wspólnego Komitetu służących zapewnieniu dalszego udanego działania i sprawnego funkcjonowania Porozumienia EOG.

13. Rada EOG przyjęła do wiadomości bieżące prace mające na celu zmniejszenie liczby aktów UE oczekujących na włączenie do Porozumienia EOG oraz istotne postępy poczynione w 2025 r. dzięki wspólnym wysiłkom instytucji UE i państw EOG–EFTA. Odnotowała jednak, że zaległości utrzymują się na wysokim poziomie, i podkreśliła potrzebę podjęcia dalszych wysiłków i kontynuowania bliskiej współpracy w odniesieniu do dossier, które od dawna pozostają niewdrożone, w celu zapewnienia pewności prawa i jednolitości w EOG. Rada EOG podkreśliła również znaczenie zapewnienia terminowej transpozycji unijnego dorobku prawnego do krajowych systemów prawnych.

Bezpieczeństwo gospodarcze i konkurencyjność rynku wewnętrznego

14. Rada EOG dostrzegła bieżące wyzwania w handlu międzynarodowym w czasach, gdy globalne łańcuchy dostaw są pod presją; potwierdziła też swoje zaangażowanie na rzecz otwartego, uczciwego i zrównoważonego handlu oraz stosunków handlowych opartych na zasadach.

15. Rada EOG zwróciła również uwagę na znaczenie rynku wewnętrznego dla zapewnienia konkurencyjności Europy, jej autonomii strategicznej przy jednoczesnym zachowaniu otwartego charakteru jej gospodarki, bezpieczeństwa gospodarczego, odporności, bezpieczeństwa żywnościowego, przemysłowego odrodzenia, utrzymania wiodącej pozycji technologicznej oraz atrakcyjności Europy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. UE i państwa EOG–EFTA mają wspólny interes polegający na zapewnieniu dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego oraz utrzymaniu równych warunków działania, zarówno globalnie, jak i w ramach rynku wewnętrznego, w miarę jak opracowywane są nowe polityki i inicjatywy w celu przezwyciężenia aktualnych wyzwań geopolitycznych w takich dziedzinach, jak globalna konkurencyjność, zmiana klimatu, dwojaka transformacja – ekologiczna i cyfrowa, strategiczne zależności i zagrożenia związane z łańcuchem dostaw w strategicznych sektorach.

16. Rada EOG podkreśliła, jak ważne jest zapewnienie otoczenia przyjaznego innowacjom i przedsiębiorstwom, by zwiększyć konkurencyjność w całym EOG, i zwróciła uwagę na znaczenie zmniejszenia strategicznych zależności w sektorach wrażliwych, a także uproszczenia procesów regulacyjnych. Z zadowoleniem przyjęła wysiłki na rzecz uproszczenia przepisów i zmniejszenia zbędnych obciążeń administracyjnych za pomocą inicjatyw ustawodawczych i nieustawodawczych, w tym pakietów zbiorczych, ponieważ są one szczególnie ważne dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), które stanowią zdecydowaną większość przedsiębiorstw w EOG.

17. Rada EOG uwypukliła znaczenie bliskiej współpracy między UE i państwami EOG–EFTA w celu zwiększenia bezpieczeństwa gospodarczego, odporności oraz zabezpieczenia i wzmocnienia łańcuchów dostaw poprzez dywersyfikację dostaw i budowanie zdolności produkcyjnych na rynku wewnętrznym, w szczególności w zakresie technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych, zgodnie z pkt 28 globalnego przeglądu w ramach porozumienia paryskiego, a także w dziedzinie czipów i surowców krytycznych. Aby zapewnić bezpieczeństwo gospodarcze w obrębie EOG, należy skoncentrować działania na promowaniu konkurencyjności w całym EOG oraz zapewnianiu ochrony przed wspólnymi zagrożeniami dla bezpieczeństwa gospodarczego i promowaniu partnerstwa z innymi krajami, z którymi łączą nas wspólne interesy.

18. Rada EOG uznała, że w Programie strategicznym UE na lata 2024–2029 odpowiednio uwzględniono wspólne wyzwania państw EOG. Wyraziła uznanie dla wysiłków na rzecz pogłębienia rynku wewnętrznego i uczynienia go bardziej odpornym, tak by był on w stanie przyczyniać się do rozwoju kluczowych przyszłych technologii i do długoterminowej konkurencyjności Europy; z zadowoleniem odniosła się też do działań służących temu, by Europa w dalszym ciągu była silna i bezpieczna.

Zmiana klimatu, bioróżnorodność i transformacja ekologiczna

19. Rada EOG uzgodniła, że w dalszym ciągu potrzebne są bardzo ambitne cele, zbiorowe wysiłki i pilne działania, aby zapewnić transformację w kierunku zrównoważonej, sprawiedliwej społecznie, neutralnej dla klimatu i przyjaznej dla środowiska przyszłości. Zaapelowała o odejście od paliw kopalnych w systemach energetycznych w sposób sprawiedliwy, uporządkowany i uczciwy, zgodnie ze ścieżkami ograniczającymi wzrost ocieplenia do 1,5°C, oraz o przyspieszenie działań w tej krytycznej dekadzie, tak aby osiągnąć neutralność emisyjną najpóźniej do 2050 r. zgodnie z najlepszymi dostępnymi danymi naukowymi. Mając na uwadze potencjał Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Rada EOG ponowiła też apel o potrojenie mocy wytwórczej energii odnawialnej na świecie i podwojenie globalnego średniego rocznego tempa poprawy efektywności energetycznej do 2030 r. oraz o przyspieszenie wdrażania technologii bezemisyjnych i niskoemisyjnych. Z zadowoleniem przyjęła wysiłki UE na rzecz zapewnienia konkurencyjności i obniżenia emisyjności europejskiego przemysłu.

20. Rada EOG uznała znaczenie bezpiecznych, przystępnych cenowo i zrównoważonych dostaw energii oraz ochrony europejskiej infrastruktury energetycznej przed zagrożeniami hybrydowymi i o innym charakterze. Rada EOG podkreśliła, że kompleksowa i neutralna technologicznie strategia obniżania emisyjności i zwiększania konkurencyjności powinna oferować przemysłowi większą przewidywalność i służyć przyciągnięciu przedsiębiorstw do Europy oraz rozwijaniu przez nie działalności i zatrzymaniu ich w Europie.

21. Rada EOG uznała szkodliwy wpływ, jaki rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie wywiera na sektor energetyczny w Europie, i przyjęła do wiadomości postępy poczynione w celu wdrożenia przygotowanego przez Komisję Europejską planu REPowerEU. Rada EOG odnotowała niedawną publikację unijnego planu działania na rzecz stopniowego wycofywania rosyjskich paliw kopalnych, którego celem jest zmniejszenie zależności od rosyjskich paliw kopalnych.

22. Rada EOG podkreśliła kluczową rolę ustalania opłat za emisję gazów cieplarnianych w transformacji ekologicznej oraz dalszej współpracy między UE a państwami EOG–EFTA w ramach rozwijania unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Z zadowoleniem przyjęła trwające prace nad włączeniem państw EOG–EFTA do mechanizmu dostosowania cen na granicach z uwzględnieniem emisji dwutlenku węgla. Rada EOG podkreśliła ponadto, że należy wprowadzić skuteczne środki w celu zapewnienia wiarygodności danych dotyczących emisji i kontynuowania wysiłków na rzecz zapewnienia rzetelności danych z państw trzecich.

23. Rada EOG przyjęła do wiadomości pakiet na rzecz mobilności wojskowej i podkreśliła znaczenie zapewnienia bliskiej współpracy w odniesieniu do tych jego aspektów, które mogą dotyczyć państw EOG–EFTA i Porozumienia EOG.

24. Ponieważ transport jest istotnym źródłem emisji w Europie, Rada EOG ponownie podkreśliła znaczenie współpracy państw EOG na rzecz zrównoważonego, konkurencyjnego i odpornego sektora transportu. Należy nadal kłaść silny nacisk na żeglugę ekologiczną i ekologiczne lotnictwo, a także na infrastrukturę portów lotniczych i infrastrukturę portową. Rada EOG zwróciła uwagę na znaczenie szybszego przejścia na zrównoważone rodzaje transportu i zrównoważone paliwa na całym EOG przy jednoczesnym zachowaniu konektywności obszarów oddalonych, w tym państw wyspiarskich i regionów najbardziej oddalonych, oraz przy zapewnieniu sprawiedliwej transformacji. Przejście na zrównoważone paliwa wymaga dostosowania popytu do niezawodnej i skalowalnej podaży, przy jednoczesnym wykorzystaniu powstających technologii w celu ułatwienia skutecznej dekarbonizacji. Zasadnicze znaczenie dla ochrony przepływów handlowych mają budowanie odporności poprzez innowacje, elastyczne mechanizmy zgodności i inwestycje w zrównoważoną infrastrukturę. Ponadto kluczowe są poprawa zdolności przepustowej kolei i ograniczenie emisji z transportu drogowego towarów.

25. Rada EOG zadeklarowała swoje pełne zaangażowanie na rzecz intensyfikacji wysiłków służących przeciwdziałaniu zmianie klimatu, dążenia do zrównoważonej transformacji energetycznej i dalszej ochrony środowiska naturalnego oraz dalszego pobudzania gospodarki o obiegu zamkniętym we wszystkich jej aspektach w celu zwiększenia naszej konkurencyjności. Rada EOG podkreśliła znaczenie dalszej ścisłej współpracy między UE a państwami EOG–EFTA w realizacji ich odnośnych celów i założeń w dziedzinie klimatu i bioróżnorodności oraz w respektowaniu celów porozumienia paryskiego i globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu.

Rada EOG zgodziła się co do konieczności zajęcia się kwestią utraty bioróżnorodności i odnotowała, że dążenie UE do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń, a także współpraca na rzecz czystszej Europy i nietoksycznego środowiska są istotnymi elementami tych działań. Rada EOG podkreśliła, jak ważne jest dostosowanie regulacyjne w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym, i zwróciła uwagę na potrzebę wzmocnienia odporności wodnej we wszystkich sektorach.

26. Dostrzegając, że zmiana klimatu i utrata bioróżnorodności są wyzwaniami globalnymi, Rada EOG potwierdziła swoje pełne zaangażowanie na rzecz wdrożenia oenzetowskiej Agendy 2030, porozumienia paryskiego i globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, które są podstawowymi wielostronnymi ramami regulującymi globalne działania na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i utracie bioróżnorodności. Mając na uwadze wyniki Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu COP 28 i COP 29, Rada EOG podkreśliła, że nadal ważne jest zwiększenie globalnych celów w ramach porozumienia paryskiego. Rada EOG z zadowoleniem przyjęła w związku z tym deklaracje dotyczące ustalonych na poziomie krajowym wkładów na okres po roku 2030 i zaapelowała, aby wszystkie strony, które jeszcze swoich deklaracji w tym zakresie nie przedłożyły, uczyniły to w trybie pilnym. Podkreśliła, że ustalone na poziomie krajowym wkłady na okres po 2030 r. powinny uwzględniać wyniki pierwszego globalnego przeglądu działań klimatycznych (GST-1), odzwierciedlać postępy i najwyższy możliwy poziom ambicji, być zgodne ze scenariuszami emisji, które ograniczą globalne ocieplenie do 1,5 °C, odpowiadać najlepszym dostępnym danym naukowym, w kontekście zróżnicowanych uwarunkowań krajowych, a także uwzględniać obejmujące całą gospodarkę cele w zakresie redukcji bezwzględnych wielkości emisji dotyczące wszystkich gazów cieplarnianych, wszystkich sektorów i kategorii, a także pokazywać, w jaki sposób strony wdrażają wnioski z GST-1. Rada EOG zaakcentowała, że kraje muszą ustalić swoje cele zerowej emisji gazów cieplarnianych netto lub przyspieszyć ich realizację oraz kontynuować ambitny dialog z kluczowymi partnerami o zbieżnych poglądach. Rada EOG odnotowała również, że Europa stawia sobie ambitny cel, by nadal być liderem w realizacji podjętych międzynarodowych zobowiązań dotyczących bioróżnorodności, w szczególności zobowiązań podjętych na mocy globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu. Mając na uwadze wyniki 16. Konferencji Stron Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej, Rada EOG podkreśliła, że wszystkie strony muszą zaktualizować lub zmienić swoje krajowe strategie i plany działania na rzecz bioróżnorodności, aby pilnie zająć się bezpośrednimi i pośrednimi przyczynami utraty bioróżnorodności.

Transformacja cyfrowa

27. Rada EOG podkreśliła, że ochrona wolności i pluralizmu mediów oraz niezależności redakcyjnej, a także ochrona dziennikarzy mają zasadnicze znaczenie dla dobrze funkcjonującego społeczeństwa demokratycznego w erze cyfrowej, podobnie jak poszanowanie tych kluczowych wartości określonych w odpowiednich przepisach UE, w tym w przepisach dotyczących wspierania niezależnych mediów i ich finansowania.

28. Rada EOG zaakcentowała, jak ważne jest, by państwa EOG blisko współpracowały w celu zapewnienia konkurencyjnej, sprawiedliwej i odpornej transformacji cyfrowej oraz by Europa stała się światowym liderem w dziedzinie strategicznych technologii cyfrowych. Zwróciła również uwagę na to, że zabezpieczenie integralności i odporności infrastruktury cyfrowej i usług cyfrowych ma zasadnicze znaczenie dla ochrony naszych demokratycznych społeczeństw i zapewnienia naszych europejskich wartości.

29. Odnotowując, że należy przyspieszyć proces absorpcji sztucznej inteligencji przez przemysł oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, oraz zgodnie z oświadczeniem dotyczącym inkluzywnej i zrównoważonej sztucznej inteligencji służącej ludziom i planecie uzgodnionym 11 lutego 2025 r. w Paryżu, Rada EOG poparła proponowaną strategię w sprawie zastosowania sztucznej inteligencji i wezwała do ścisłego zaangażowania organów, przemysłu i społeczeństwa obywatelskiego z państw EOG w jej realizację. Ponadto, aby zmaksymalizować społeczną i innowacyjną wartość danych, Rada EOG podkreśliła, że należy podejmować dalsze wysiłki w celu utworzenia prawdziwej europejskiej unii danych, m.in. poprzez uproszczenie obowiązków dotyczących zapewnienia zgodności z istniejącymi przepisami i usprawnienie zarządzania danymi.

30. Rada EOG podkreśliła, jak ważne jest planowane wkrótce włączenie do Porozumienia EOG aktu o usługach cyfrowych (DSA) i aktu o rynkach cyfrowych (DMA). Odnotowując potencjalne korzyści gospodarcze, środowiskowe i społeczne, jakie może przynieść sztuczna inteligencja (AI), uznała ponadto znaczenie ustanowienia wspólnych ram regulacyjnych dotyczących AI w Europie w drodze aktu w sprawie AI oraz zapewnienia, aby systemy AI wprowadzane na rynek wewnętrzny i wykorzystywane w EOG były bezpieczne, godne zaufania i etyczne oraz zgodne z prawami podstawowymi, wartościami europejskimi i zasadami etyki.

31. Rada EOG zwróciła uwagę na to, jak ważne są wzmocnienie cyberbezpieczeństwa oraz ochrona ludzi, instytucji i infrastruktury krytycznej przed zagrożeniami hybrydowymi. Z zadowoleniem odnotowała komunikat Komisji w sprawie europejskiego planu działania w sprawie cyberbezpieczeństwa szpitali i świadczeniodawców opieki zdrowotnej, a także unijny akt w sprawie cybersolidarności i akt dotyczący cyberodporności oraz wezwała strony Porozumienia EOG do dalszej ścisłej współpracy w celu zwiększenia odporności rynku wewnętrznego i zapobiegania cyberzagrożeniom.

32. Rada EOG dostrzegła, jak ważne jest wzmocnienie – dzięki europejskiemu aktowi w sprawie czipów – europejskiego ekosystemu półprzewodników poprzez dywersyfikację łańcuchów dostaw, utrzymanie wiodącej pozycji technologicznej i rozwój zdolności produkcyjnych oraz poprzez dalszą realizację ambicji w postaci drugiej wersji aktu w sprawie czipów.

Wymiar społeczny

33. Rada EOG podkreśliła, jak istotny jest wymiar społeczny Porozumienia EOG, który obejmuje kwestie dotyczące prawa pracy, bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy oraz równouprawnienia płci. Rada EOG uznała znaczenie sprawiedliwych i dobrze funkcjonujących rynków pracy i systemów ochrony socjalnej, zwiększenia uczestnictwa w rynku pracy i zapewnienia dobrego dopasowania umiejętności do potrzeb rynku pracy jako kluczowych elementów umożliwiających sprawiedliwą ekologiczną i cyfrową transformację oraz zwiększenie konkurencyjności rynku wewnętrznego.

34. Podkreślając, jak ważne jest zapewnienie ochrony socjalnej, równych szans i sprawiedliwych warunków pracy, Rada EOG z zadowoleniem przyjęła postępy we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych, który stanowi ramy służące budowie bardziej inkluzywnej, odpornej i konkurencyjnej Europy.

Współpraca w dziedzinie zdrowia

35. Rada EOG uznała strategiczne wnioski wyciągnięte z działań w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia w EOG podczas pandemii COVID-19. Integralność rynku wewnętrznego i sprawne funkcjonowanie Porozumienia EOG pozostały w tym względzie zasadniczymi priorytetami. Rada EOG podkreśliła, jak ważne jest utworzenie Europejskiej Unii Zdrowotnej i wyraziła nadzieję na ściślejszą współpracę między UE a państwami EOG–EFTA w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia. Ponadto Rada EOG przyjęła do wiadomości wniosek dotyczący rozporządzenia w dziedzinie leków o krytycznym znaczeniu, którego celem jest zwiększenie odporności łańcuchów dostaw i wzmocnienie europejskich zdolności produkcyjnych. Rada EOG oczekuje również na dalsze postępy, jeśli chodzi o reformę unijnych przepisów farmaceutycznych w odniesieniu do terminowego i sprawiedliwego dostępu do bezpiecznych, skutecznych i przystępnych cenowo produktów leczniczych, bezpieczeństwa dostaw produktów leczniczych i zapewnienia atrakcyjnego i przyjaznego innowacjom środowiska dla badań naukowych, inwestycji, opracowywania i produkcji produktów leczniczych w Europie, a także środków dotyczących chorób rzadkich i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

36. Rada EOG podkreśliła znaczenie wzmocnienia działań UE w zakresie opieki i zdrowia psychicznego oraz znaczenie dalszego wzmacniania zdolności i odporności systemów ochrony zdrowia, w tym odporności na zmianę klimatu, zwłaszcza w obszarach, w których pandemia obnażyła niedociągnięcia.

Programy i agencje UE

37. Uznając wkład, jaki programy UE wnoszą w tworzenie bardziej zielonej, bardziej cyfrowej i odpornej Europy, Rada EOG podkreśliła znaczenie udziału państw EOG–EFTA w szeregu unijnych programów na lata 2021–2027 oraz dostrzegła znaczny wkład finansowy w te programy wniesiony przez te państwa.

38. Rada EOG podkreśliła, że art. 78 Porozumienia EOG stanowi, że umawiające się strony wzmacniają i rozszerzają współpracę w szeregu dziedzin poza czterema swobodami. Państwa EOG–EFTA powinny mieć dostęp do wszystkich części programów, w których uczestniczą. Rada EOG zwróciła uwagę na to, jak ważne jest zwiększenie bezpieczeństwa badań naukowych i wezwała strony do ścisłej współpracy w tym zakresie, m.in. poprzez wykorzystanie środków zarządzania ryzykiem i innych odpowiednich środków.

Porozumienie gwarantuje wszystkim swoim członkom równe prawa i obowiązki, a przestrzeganie tych zasad ma kluczowe znaczenie dla jego prawidłowego funkcjonowania. Rada EOG zachęciła w szczególności wszystkie podmioty wdrażające programy na szczeblu europejskim i krajowym do rozpowszechniania i propagowania możliwości partnerstwa w całym EOG oraz do zapewnienia, by wszystkie podmioty były w pełni informowane o prawach i obowiązkach państw EOG–EFTA uczestniczących w programach UE.

39. Rada EOG podkreśliła, że szeroka współpraca w dziedzinie przestrzeni kosmicznej ma kluczowe znaczenie dla wzmocnienia europejskiej bazy przemysłowej oraz dla zachowania integralności i prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego. Odnotowała bieżące dyskusje na temat udziału państw EOG–EFTA w programie bezpiecznej łączności oraz wniosek dotyczący aktu UE w sprawie przestrzeni kosmicznej.

40. Bez uszczerbku dla zaplanowanych na szczeblu UE negocjacji w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych Rada EOG wezwała do stałego dialogu na temat przygotowań do okresu programowania po 2027 r. z myślą o zapewnieniu wczesnego włączenia nowych rozporządzeń programowych do Porozumienia EOG, biorąc przy tym pod uwagę, że udział państw EOG–EFTA wynika z postanowień Porozumienia EOG. Rada EOG zwróciła również uwagę na to, jak ważne jest, by zapewnić ścisłą współpracę między państwami EOG–EFTA a Unią Europejską w zakresie kształtowania przyszłych unijnych programów zgodnie z Porozumieniem EOG.

41. Rada EOG podkreśliła znaczenie planowanego włączenia unijnego pakietu dotyczącego przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT) do Porozumienia EOG; ma to pomóc zwalczać pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu.

Mechanizmy finansowe

42. Rada EOG przypomniała, że Porozumienie EOG przewiduje udział państw EOG–EFTA w rynku wewnętrznym i w tym kontekście przypomniała też, że poprzez Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy państwa EOG–EFTA przyczyniają się do zmniejszania różnic społecznych i gospodarczych w EOG z korzyścią dla umawiających się stron w celu wspierania stałego i zrównoważonego umacniania stosunków handlowych i gospodarczych między wszystkimi umawiającymi się stronami Porozumienia EOG zgodnie z jego art. 115.

43. Rada EOG z zadowoleniem przyjęła wejście w życie w dniu 1 sierpnia 2025 r. umowy między Islandią, Liechtensteinem, Norwegią a UE w sprawie Mechanizmu Finansowego EOG na okres od maja 2021 r. do kwietnia 2028 r. oraz umowy między Norwegią a UE w sprawie Norweskiego Mechanizmu Finansowego na okres od maja 2021 r. do kwietnia 2028 r.

44. Mając na celu udane wdrożenie mechanizmów finansowych na okres od maja 2021 r. do kwietnia 2028 r., Rada EOG odniosła się z aprobatą do zawarcia dwustronnych protokołów ustaleń i umów programowych między państwami EOG–EFTA a niektórymi państwami będącymi beneficjentami; Rada EOG wyraziła też swoje oczekiwanie, że szybko zostaną zawarte dwustronne protokoły ustaleń z wszystkimi państwami będącymi beneficjentami, tak by określić jasne ramy i harmonogram skutecznego i terminowego wdrożenia funduszy – pomoże to w realizacji uzgodnionych priorytetów tematycznych, europejskiej transformacji ekologicznej, demokracji, praworządności i praw człowieka oraz włączenia społecznego i odporności.

45. Rada EOG podkreśliła, że w świetle art. 10 protokołu 38D umawiające się strony ocenią, czy należy zająć się różnicami gospodarczymi i społecznymi w Europejskim Obszarze Gospodarczym, i w oparciu o tę ocenę rozpoczną negocjacje w sprawie kolejnych mechanizmów finansowych na lata 2021–2028 na długo przed końcem obowiązywania mechanizmów finansowych na lata 2021–2028, tak by uniknąć luk we wdrażaniu i umożliwić efektywne i skuteczne programowanie przyszłej perspektywy finansowania.

Rybołówstwo oraz dostęp do rynku dla ryb i produktów rybołówstwa

46. Rada EOG przyjęła do wiadomości wejście w życie dwóch protokołów dodatkowych do dwustronnych umów z Islandią i Norwegią, które przewidują kontyngenty taryfowe na przywóz na rynek UE niektórych ryb i produktów rybołówstwa pochodzących z tych państw do kwietnia 2028 r.

47. Członkowie Rady EOG z ubolewaniem odnotowali poważne pogorszenie stanu stada makreli w północno-wschodnim Atlantyku oraz potwierdzili, jak istotne jest osiągnięcie w odpowiednim czasie kompleksowego porozumienia dotyczącego podziału uprawnień.

48. Rada EOG potwierdziła również zobowiązania określone w protokole 9 do Porozumienia EOG w sprawie handlu rybami i innymi produktami morza.

49. Członkowie Rady EOG podkreślili, jak bardzo istotna jest konstruktywna współpraca w dziedzinie rybołówstwa, która powinna być zrównoważona i obopólnie korzystna, zwłaszcza w odniesieniu do zrównoważonego zarządzania stadami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania.

50. Członkowie Rady EOG dostrzegli, jak ważne jest, by dalej zajmować się nierozstrzygniętymi kwestiami z zakresu polityki rybołówstwa z myślą o ich rozwiązaniu i prowadzić dwustronne dialogi między UE a odpowiednimi państwami EOG–EFTA w kontekście zarządzania rybołówstwem, a także uznali potrzebę zawarcia umów w sprawie ustaleń dotyczących podziału uprawnień.

Handel produktami rolnymi

51. Rada EOG przypomniała o zobowiązaniu przyjętym przez umawiające się strony zgodnie z art. 19 Porozumienia EOG i wezwała je do kontynuowania dialogu z myślą o dokonaniu przeglądu warunków handlu produktami rolnymi w celu stopniowej liberalizacji handlu rolnego w ramach prowadzonej przez nie polityki rolnej. Rada EOG zachęciła umawiające się strony do przeprowadzenia nowego przeglądu systemu handlu przetworzonymi produktami rolnymi w ramach art. 2 ust. 2 i art. 6 Protokołu 3 do Porozumienia EOG w celu dalszego wspierania handlu w tym obszarze.